

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΝ: ΑΡΗΣ, ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ,
ΕΥΣΤΡΑΤΙΑ, ΛΟΥΚΑΣ, ΛΟΥΚΙΑ.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1803: Το ολοκαύτωμα στο Κούγκι. Ο ιερομόναχος Σαμουήλ με πέντε Σουλιώτες, μπροστά στον κίνδυνο να συλληφθούν από τους Τούρκους, βάζει φωτιά στο βαρέλι με την πυρίτιδα και ανατινάζονται.

1943: Οι Ναζί κατακτητές καταστρέφουν τα Καλάβρυτα κι εκτελούν και τους 1.101 άνδρες κατοίκους του.

1966: Ο Τζιμ Χέντριξ ηχογραφεί τη μεγάλη επιτυχία του *Foxy Lady*.

1967: Μετά την αποτυχία του βασιλικού κινήματος για την ανατροπή του δικτατορικού καθεστώτος, ο βασιλιάς Κωνσταντίνος διαφεύγει με την οικογένειά του στη Ρώμη, όπου θα ζητήσει πολιτικό άσυλο.

1967: Ο ούγγρος προπονητής Μάρτον Μπούκοβι αναχωρεί από την Ελλάδα, έχοντας παραιτηθεί την προηγούμενη από την τεχνική ηγεσία του Ολυμπιακού, στον οποίο χάρισε δύο τίτλους πρωταθλητή. Όπως φημολογείται, η δικτατορία της 21ης Απριλίου έχει οδηγήσει τον «Μάρτσι Μπάτσι» στην απόφαση αυτή, λόγω «πολιτικών φρονημάτων». Ο Διονύσης Χαριτόπουλος θα εκδώσει το 2003 ένα κύκλο διηγημάτων με τίτλο *Τη Νύχτα που έφυγε ο Μπούκοβι*.

1968: Κυκλοφορεί ο πρώτος δίσκος του Μάνου Λοΐζου *Ο Σταθμός*.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1797: Κρίστιαν Χάινριχ Χάινε, γερμανός λυρικός ποιητής. (Τα τραγούδια του Χάινε, Εξόριστοι Θεοί) (Θαν. 17/2/1856)

1816: Ερνστ Βέρνερ φον Ζίμενς, γερμανός εφευρέτης και επιχειρηματίας, ιδρυτής της βιομηχανίας ηλεκτρικών ειδών Siemens. (Θαν. 6/12/1892)

1902: Παναγιώτης Κανελλόπουλος, πολιτικός, φιλόσοφος και ιστορικός. (Θαν. 11/9/1986)

ΘΑΝΑΤΟΙ

1204: Μόζες Μπεν Μάιμον, γνωστός στην Ελλάδα και ως Μωυσής Μαΐμονίδης, εβραίος φιλόσοφος, ραβίνος και γιατρός. (Γεν. 30/3/1135)

1466: Ντονατέλο, καλλιτεχνικό ψευδώνυμο του Ντονατό ντι Νικολό ντι Μπέτο Μπάρντι, φλωρεντίνος γλύπτης, από τις σημαντικότερες καλλιτεχνικές μορφές της πρώιμης αναγέννησης. (Δαβίδ) (Γεν. 1386)

1932: Γεώργιος Ιακωβίδης, ζωγράφος, από τους πιο χαρακτηριστικούς εκπροσώπους της Σχολής του Μονάχου. (Γεν. 11/1/1853)

Οι Σουλιώτισσες, πίνακας του Αρί Σεφέρ (1827)

Οι κάτοικοι μιάς ορεινής περιοχής της Θεσπρωτίας με την ονομασία Σούλι. Έζησαν εκεί από τον 16ο αιώνα έως το 1822, με ένα διάλειμμα 17 ετών (1803 - 1820). Υπήρξαν σκληροτράχηλοι πολεμιστές και είναι γνωστοί για τη μακροχρόνια αντιπαράθεσή τους με την Οθωμανική εξουσία και τη συμμετοχή τους στην Επανάσταση του 1821.

Οι Σουλιώτες κατοικούσαν σε 11 χωριά, σε μια περιοχή με απόκρημνους «υψηλούς και διαβόητους βράχους» (Κάλβος), που ορίζονται από δύο πασίγνωστες βουνοκορυφές, το Κούγκι και την Κιάφα. Σύμφωνα με τον Κωνσταντίνο Παπαρηγόπουλο, ήταν «κράμα Ελλήνων και εξελληνισθέντων Αλβανών». Μιλούσαν Αλβανικά και δευτερευόντως Ελληνικά. Ήταν χωρισμένοι σε 47 μεγάλες οικογένειες (φάρες), με σπουδαιότερες αυτές των Ζέρβα, Τζαβέλα, Δράκου, Δαγκλή, Κουτσονίκα, Μπότσαρη, Καραμπίνη και Νίκα.

Οι Σουλιώτες θύμιζαν λίγο - πολύ τους αρχαίους Σπαρτιάτες. Από μικροί γυμνάζονταν στα όπλα και δεν γνώριζαν τίποτε άλλο, παρά την τέχνη του πολέμου. Άλλωστε, η φτωχή γη του Σουλίου μόνο λίγα ζωντανά προστάσε να θρέψει. Έτσι, πουλούσαν προστασία στα γύρω χωριά και συχνά επιδίδονταν σε λαφυραγωγία για να εξασφαλίσουν τα προς το ζην. Τιμωρούσαν με θάνατο όσους παρέβαιναν τις συμφωνίες και τις ηθικές αρχές, γι' αυτό στην κλειστή κοινωνία τους ήταν κανόνας απαράβατος η αντεκδίκηση (βεντέτα). Ένα μέρος των εσόδων τους το κατέβαλαν στο Σουλτάνο για να εξασφαλίσουν την αυτονομία τους.

Με την πάροδο του χρόνου εξελίχθηκαν σε μια ενοχλητική παρωνυχίδα για την Υψηλή Πύλη και μεγάλος πονοκέφαλος για τους ντόπιους αγάδες και μπέηδες, που έβλεπαν τους ανυπότακτους Σουλιώτες να οικειοποιούνται τις δραστηριότητές τους και να χάνουν μεγάλα εισοδήματα. Έτσι, από τις αρχές του 18ου αιώνα βρέθηκαν στο στόχαστρο του Σουλτάνου και της τοπικής οθωμανικής αριστοκρατίας.

Ο Αλή Πασάς των Ιωαννίνων ήταν αυτός που τελικά τους υπέταξε. Η πρώτη εναντίον τους εκστρατεία πραγματοποιήθηκε την άνοιξη του 1789 και κατέληξε σε φιάσκο. Τον Ιούλιο του ίδιου χρόνου αναγκάστηκε

να υπογράψει συνθήκη ειρήνης με τους Σουλιώτες και να καταβάλει τους μισθούς των αρχηγών τους για την ασφάλεια της περιοχής. Αποτυχημένη ήταν και η νέα εκστρατεία του Αλή τον Ιούλιο του 1792. Τα κατάφερε με την τρίτη προσπάθεια, το 1800, όταν είχε φθάσει στην ακμή της δυναμής του, αλλά και πάλι χρειάστηκε τρία χρόνια για τους υποτάξει.

Ο κλοιός έγινε ασφυκτικός για τους Σουλιώτες και στις 12 Δεκεμβρίου 1803, αναγκάστηκαν να συνθηκολογήσουν. Ο βασικός όρος της συμφωνίας ήταν να εκκενώσουν τα χωριά τους συν γυναιζί και τέκνοις και με τον οπλισμό τους. Στις 16 Δεκεμβρίου χωρίστηκαν σε τρεις ομάδες και άφησαν πίσω τους την πατρογονική γη.

Μόνο ο καλόγερος Σαμουήλ παρέμεινε στο Κούγκι με πέντε Σουλιώτες και μόλις πλησίασαν οι Τουρκοκαλβανοί έβαλε φωτιά στην πυριτιδαποθήκη της Μονής του Αγίου Αθανασίου, με αποτέλεσμα να συμπαράσει πολλούς στο θάνατο. Ο Αλή Πασάς θεώρησε το γεγονός παρασπονδία και ζήτησε εκδίκηση.

Η πρώτη φάλαγγα με επικεφαλής τον Φώτο Τζαβέλα έφθασε στην Πάργα ασφαλής και από εκεί διεκπεραιώθηκε στην Κέρκυρα. Η δεύτερη υπό τους Μποτσαραίους με κατεύθυνση τα Άγραφα, χτυπήθηκε από τον Αλή στη Μονή του Σέλτσου (20 Απριλίου 1804), με αποτέλεσμα να υπάρχουν πολλά θύματα. Η τρίτη φάλαγγα

δέχθηκε επίθεση στο Ζάλογγο (16 Δεκεμβρίου 1803). Πολλοί φονεύθηκαν, ενώ 60 γυναίκες με τα παιδιά τους χόρεψαν το «Χορό του Ζαλόγγου» και γκρεμίστηκαν στα βράχια για μην πιαστούν αιχμάλωτες.

Το Μάιο του 1820 επήλθε οριστική ρήξη μεταξύ του Αλή και Σουλτάνου Μαχμούτ Β' και οι Σουλιώτες βρήκαν την ευκαιρία να επανέλθουν στα χωριά τους στις 12 Δεκεμβρίου 1820, αφού συμμαχησαν με τον πρώην εχθρό τους. Όσο ζούσε ο Αλής, οι Σουλιώτες παρέμειναν πιστοί του σύμμαχοι, αποκρούοντας τις δελεαστικές προτάσεις του Χουρσίτ Πασά, που είχε διαταχθεί από τον Σουλτάνο να εξολοθρευτεί τον ομόλογό του των Ιωαννίνων.

Όταν ο Αλής φονεύθηκε (17 Ιανουαρίου 1822), οι Σουλιώτες συνέχισαν να μάχονται τους Τούρκους υπό τον Μάρκο Μπότσαρη. Μόνο μετά τη συντριβή των επαναστατημένων Ελλήνων στη Μάχη του Πέτα (4 Ιουλίου 1822), αναγκάστηκαν να συνθηκολογήσουν (28 Ιουλίου) και να εγκαταλείψουν και πάλι το Σούλι στις 2 Σεπτεμβρίου 1822. Διασκορπίστηκαν στον ελληνικό χώρο και προσέφεραν πολύτιμες υπηρεσίες στον Αγώνα. Στο τέλος της Επανάστασης μόλις 200 Σουλιώτες είχαν επιζήσει.

Από τα 11 χωριά του Σουλίου, μόνο η Σαμονίβα κατοικείται σήμερα, από ανθρώπους, που δεν έχουν καμία σχέση με τους Σουλιώτες, ενώ σώζονται τα ερείπια του Κουγκίου και του φρουρίου της Κιάφας.

ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ...

ΤΑ ΝΕΑ

ΚΕΝΤΡΟΑΡΙΣΤΕΡΕΣ ΠΑΡΑΦΩΝΙΕΣ

Ήταν αναμενόμενο ότι μία πρωτοβουλία όπως αυτή των 58 δεν θα μπορούσε να βρει μόνον υποστηρικτές στον χώρο της Κεντροαριστεράς: είναι γνωστές οι περιπτώσεις εκείνων των επώνυμων στελεχών που δεν επιθυμούν τη συγκρότηση μιας ελληνικής Ελιάς - με τα σημερινά κόμματα να διατηρούν την αυτονομία τους - αλλά τη δημιουργία ενός νέου φορέα, μέσω ενός «μπιγκ μπανγκ» σε ό,τι αφορά τα πρόσωπα και τις πολιτικές. Αυτές οι απόψεις είναι σεβαστές και αξίζει να συζητηθούν. Αλλά

με ποιους θα τις συζητήσουν οι ενδιαφερόμενοι, πέραν εκείνων που έμπρακτα έδειξαν ότι ενδιαφέρονται για την ανασυγκρότηση του χώρου; Η τακτική της «λαμπρή απομόνωσης» ενδεχομένως να συνάδει με την προσωπική στρατηγική ορισμένων, αλλά σίγουρα δεν βοηθά την υπόθεση του τρίτου πόλου. Το βέβαιο είναι ότι δεν περισσεύει κανείς. Αλλά στον διάλογο για την Κεντροαριστερά δεν υπάρχει χώρος για αυτόρεσκους μεσσίες ούτε για ειρωνείες μέσω του twitter!